

Försvarsutskottets betänkande 2020/21:FöU2

Skärpta regler avseende hanteringen av sprängämnesprekursorer

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i lagen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen och lag om ändring i lagen om sprängämnesprekursorer.

I propositionen föreslår regeringen dessa lagändringar med anledning av en ny EU-förordning om sprängämnesprekursorer, dvs kemiska ämnen som kan användas för legitima ändamål men som också missbrukas för att tillverka sprängämnen. EU-förordningen innebär bl.a. att ett antal listade ämnen inte heller i fortsättningen får tillhandahållas till eller införas, innehas eller användas av enskilda.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2021.

En följdmotion har väckts med anledning av propositionen. Utskottet föreslår att yrkandena i följdmotionen avslås.

I betänkandet finns tre reservationer (M, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:154 Skärpta regler avseende hanteringen av sprängämnesprekursorer.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Skärpta regler avseende hanteringen av sprängämnesprekursorer.....	5
Vissa frågor om explosiva varor.....	6
Reservationer	9
1. Översyn av regelverket för explosiva varor, punkt 2 (M, KD).....	9
2. Märkning av kommersiella sprängmedel, punkt 3 (M, KD).....	9
3. Tidigareläggning av uppdrag om explosiva varor, punkt 4 (M, KD) ...	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	12
Propositionen	12
Följdmotionen	12
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	13
1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen	13
2 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skärpta regler avseende hanteringen av sprängämnesprekursorer

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen,
 2. lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:154 punkterna 1 och 2.

2. Översyn av regelverket för explosiva varor

Riksdagen avslår motion

2019/20:3611 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 1 (M, KD)

3. Märkning av kommersiella sprängmedel

Riksdagen avslår motion

2019/20:3611 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 2 (M, KD)

4. Tidigareläggning av uppdrag om explosiva varor

Riksdagen avslår motion

2019/20:3611 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 3 (M, KD)

Stockholm den 24 september 2020

På försvarsutskottets vägnar

Pål Jonson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Pål Jonson (M), Niklas Karlsson (S), Paula Holmqvist (S), Jan R Andersson (M), Mattias Ottosson (S), Hanna Gunnarsson (V), Jörgen Berglund (M), Kalle Olsson (S), Mikael Oscarsson (KD), Alexandra Völker (S), Allan Widman (L), Caroline Nordengrip (SD), Elisabeth Falkhaven (MP), Alexandra Anstrell (M), Lars Andersson (SD) och Lars Thomsson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Den 1 mars 2013 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer (här kallad 2013 års EU-förordning) i kraft. Den tillämpades fullt ut fr.o.m. den 2 september 2014 och blev till alla delar bindande och direkt tillämplig i Sverige. Det krävdes dock vissa kompletterande bestämmelser. Den 2 september 2014 trädde därför lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer och förordningen (2014:880) om sprängämnesprekursorer i kraft.

Den 20 juni 2019 antogs en ny EU-förordning, benämnd Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2016 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013 (2013 års EU-förordning). Den ska tillämpas fullt ut fr.o.m. den 1 februari 2021.

Ärendet har beretts inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) och en promemoria om kompletterande bestämmelser till en ny EU-förordning om sprängämnesprekursorer har utarbetats. Promemorian har remissbehandlats. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2019/02641/L4).

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionen finns i bilaga 1.

Utskottet har genomfört en subsidiaritetsprövning av den nya EU-förordningen och funnit att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen (prot. 2017/18:34). Utskottet har även överlagt med regeringen om förslag till svensk ståndpunkt inför förhandlingarna om förordningsförslaget (prot. 2018/19:6).

Propositionens huvudsakliga innehåll

EU-förordningen trädde i kraft den 31 juli 2019 och ska tillämpas fullt ut fr.o.m. den 1 februari 2021. Den är direkt tillämplig i Sverige men kräver vissa lagändringar.

I propositionen föreslår regeringen sådana lagändringar. Dessa omfattar den svenska regleringen av tillståndssystemet, kontroll vid försäljning, tillsynen av EU-förordningens tillämpning och sanktionsbestämmelser.

Utskottets överväganden

Skärpta regler avseende hanteringen av sprängämnesprekursorer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar med anledning av en ny EU-förordning om sprängämnesprekursorer.

Propositionen

Regeringen föreslår lagändringar med anledning av en ny EU-förordning om sprängämnesprekursorer, dvs kemiska ämnen som kan användas för legitima ändamål men också missbrukas för att tillverka sprängämnen.

EU-förordningen innebär att ett antal listade ämnen inte heller i fortsättningen får tillhandahållas till eller införas, innehas eller användas av enskilda. Medlemsstaterna kommer också framöver att kunna medge undantag för vissa ämnen. Möjligheten till undantag är dock mer begränsad i den nya EU-förordningen. Misstänkta transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder i fråga om sprängämnesprekursorer ska fortsatt rapporteras till den nationella kontaktpunkten. Denna skyldighet utökas nu till att omfatta fler aktörer, t.ex. enskilda och ytterligare ett antal företagare. Det har dessutom tillkommit krav på bl.a. medvetandehöjande åtgärder och utökad tillsyn.

EU-förordningen trädde i kraft den 31 juli 2019 och ska tillämpas fullt ut fr.o.m. den 1 februari 2021. Den är direkt tillämplig i Sverige men kräver vissa lagändringar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar den nya EU-förordningen om skärpta regler om hanteringen av sprängämnesprekursorer och tillstyrker regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen och regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer med de skäl som anförs i propositionen.

Vissa frågor om explosiva varor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om en översyn av regelverket för explosiva varor, om märkningen av kommersiella sprängmedel och om en tidigareläggning av redovisningen av regeringens myndighetsgemensamma uppdrag om explosiva varor.

Jämför reservation 1 (M, KD), 2 (M, KD) och 3 (M, KD).

Motionen

I kommittémotion 2019/20:3611 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkar motionärerna på en översyn av regelverket för explosiva varor i syfte att uppnå en bättre fungerande tillsyn och kontroll av sprängmedel (yrkande 1). Motionärerna vill även se över möjligheten att märka kommersiella sprängmedel med DNA-märkning eller andra effektiva märkningsmetoder för att underlätta polisens arbete (yrkande 2) och tidigarelägga redovisningen av regeringens myndighetsgemensamma uppdrag om explosiva varor (yrkande 3).

Bakgrund

I augusti 2020 beslutade regeringen om proposition 2019/20:200 En strängare syn på hanteringen av vapen och explosiva varor. Propositionen innehåller förslag om en skärpt straffrättslig reaktion mot bl.a. brott mot tillståndsplikten för explosiva varor och om införandet av en särskild reglering av smuggling av explosiva varor. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2020.

I regeringens promemoria Skärpt kontroll över explosiva varor (Ds 2020:17) presenteras författningsändringar i bl.a. lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Enligt förslaget ska den nuvarande tillståndsprövningen bli mer omfattande och Polismyndighetens roll vid tillståndsgivningen förstärkas. Regleringen av bl.a. möjligheten att återkalla tillstånd ska enligt förslaget förtydligas och utökas och ändringar för att stärka kontrollen av explosiva varor, såsom begränsningar i vissa tillståndsgiltighetstid och utökad föreskriftsrätt, ska förordas. De föreslagna författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021. Promemorian är för närvarande utsänd på remiss.

I november 2019 gav regeringen sex myndigheter (Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Tullverket, Forsvarsmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut) i uppdrag att gemensamt öka samhällets förmåga att hantera explosiva varor samt förebygga och förhindra den illegala införseln och användningen av dessa. Enligt uppdraget ska myndigheterna stärka det operativa samarbetet och gemensamt öka förmågan att hantera problematiken med sprängningar och explosiva varor. Myndigheterna ska också stärka det nationella och internationella samarbetet för att förhindra illegal införsel och tillverkning av

explosiva varor. Genom uppdraget ska även den civila användningen av explosiva varor ses över så att den sker på ett säkert sätt för att minska risken att sprängämnen används illegalt. Uppdraget ska delredovisas den 30 september 2020 och slutredovisas den 30 november 2021.

Regeringen beslutade i maj 2020 om att ge Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tre uppdrag:

- Se över metoder för märkning av sprängmedel för civilt bruk. Uppdraget ska redovisas senast den 2 april 2021, och en delredovisning ska lämnas senast den 30 oktober 2020.
- Kartlägga och analysera kommunernas arbete med tillstånd och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Uppdraget ska redovisas senast den 18 december 2020.
- Inrätta och därefter ansvara för ett nationellt forum för sprängämnessäkerhet. Uppdraget ska redovisas årligen senast den 30 april.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare uttryckt, bl.a. i betänkande 2019/20:FöU7, är det viktigt att begränsa antalet illegala explosiva varor i samhället eftersom tillgången till explosiva varor många gånger är en förutsättning för att begå grova våldsbrott och ökar risken för att våldssituationer får svåra följder. Förekomsten av illegala explosiva varor innebär dessutom ökade risker för att varan hanteras och förvaras på ett sätt som inte är betryggande ur säkerhetssynpunkt.

Utskottet ser positivt på regeringens initiativ med syfte att utveckla området. I väntan på bl.a. beredningen av promemorian Skärpt kontroll över explosiva varor finner utskottet för närvarande inga skäl att vidta ytterligare åtgärder för regelverket för explosiva varor. Motion 2019/20:54 (M) yrkande 1 avstyrks.

När det gäller förslaget i motion 2019/20 (M) yrkande 2 om att regeringen bör se över möjligheten att märka kommersiella sprängmedel vill utskottet hänvisa till vad regeringen anför i den delen i propositionen: I den aktuella EU-förordningen föreskrivs att en ekonomisk aktör, som tillhandahåller en annan ekonomisk aktör en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner, ska informera den senare att enskildas förvärv, införsel, innehav och användning av denna sprängämnesprekursor omfattas av restriktioner. Ekonomiska aktörer som tillhandahåller en annan ekonomisk aktör en reglerad sprängämnesprekursor ska även informera om den rapporteringsskyldighet som gäller. Regleringen i den aktuella EU-förordningen innebär att det inte längre finns krav på att information ska förmedlas genom just märkning, vilket gällde i den tidigare förordningen. EU-förordningar är i enlighet med fördraget om EU:s funktionssätt till alla delar bindande och direkt tillämpliga i varje medlemsstat. Medlemsstaterna får inte utfärda bestämmelser i sådana frågor som regleras i en EU-förordning. Utskottet konstaterar vidare att kommissionen enligt regeringen har framhållit att information inte har överförs till hela distributionskedjan på ett tillfredsställande sätt enligt den

tidigare regleringen. Med hänvisning till det anförda finner utskottet inga skäl att vidta åtgärder med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

I motsats till motionsförslaget om att tidigarelägga redovisningen av regeringens myndighetsgemensamma uppdrag om explosiva varor anser utskottet att den tidsplan som regeringen ställt upp får anses godtagbar. Utskottet avstyrker därför motion 2019/20:54 (M) yrkande 3.

Reservationer

1. Översyn av regelverket för explosiva varor, punkt 2 (M, KD)

av Pål Jonson (M), Jan R Andersson (M), Jörgen Berglund (M), Mikael Oscarsson (KD) och Alexandra Anstrell (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3611 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att en översyn av regelverket för explosiva varor är nödvändig. Polisen har pekat på en rad brister i hanteringen av sprängmedel, som kan öka risken för att sprängämnen försvinner från exempelvis byggarbetsplatser – sprängämnen som sedan används för kriminella ändamål. På en generell nivå handlar det också om att få en bättre kontroll av oseriösa företag inom byggsektorn som över huvud taget inte blir föremål för tillståndsgivning eller tillsyn. Därför måste hela kedjan med hantering av sprängämnen stärkas och skärpas. Det handlar om allt från tillräcklig kompetens och resurser hos tillsynsinstanserna till att nödvändiga kontroller faktiskt genomförs kontinuerligt samt att det finns tillräckliga sanktionsmöjligheter mot de verksamhetsutövare som brister i hanteringen. Det kan exempelvis handla om höjda vitesbelopp vid allvarliga brister. Samtidigt finns det ett ökat behov av registerkontroller av de personer som hanterar sprängämnen.

2. Märkning av kommersiella sprängmedel, punkt 3 (M, KD)

av Pål Jonson (M), Jan R Andersson (M), Jörgen Berglund (M), Mikael Oscarsson (KD) och Alexandra Anstrell (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3611 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi ser riskerna med att reglering av märkning av sprängmedel inte värderas som en befintlig åtgärd för att stoppa illegal användning av sprängmedel. Remissinstanserna ifrågasätter att reglerna om märkning har tagits bort i EU-förordningen och ersatts av ett krav på information till distributionskedjan. Det resulterar i en mindre konkret reglering, och ändringen innebär mindre tydliga förutsättningar för tillsyn. Eftersom en stor del av bevisen i samband med sprängningar ofta förstörs är sprängningarna svårutredda.

Enligt polisen är sprängmedel som beslagtogs ofta tillverkade i syfte att användas vid exempelvis byggarbetsplatser. Ett krav på en effektivare märkning av kommersiella sprängmedel redan vid produktion, exempelvis genom DNA-märkning eller andra effektiva märkningsmetoder, skulle göra det enklare att spåra varifrån sprängmedlen kommer och vem som tillverkat dem – vilket skulle underlätta polisens utredningsarbete. Vi vill därför se över möjligheten att DNA-märka eller på annat sätt förbättra märkningen av kommersiella sprängmedel i syfte att stärka och effektivisera det polisiära utredningsarbetet, så att fler anmälda sprängningar leder till fällande domar.

3. Tidigareläggning av uppdrag om explosiva varor, punkt 4 (M, KD)

av Pål Jonson (M), Jan R Andersson (M), Jörgen Berglund (M), Mikael Oscarsson (KD) och Alexandra Anstrell (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3611 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverige befinner sig i en situation med allvarlig gängkriminalitet, sprängningar och skjutningar. Som framhålls i förordningen ökar hotet mot den allmänna säkerheten till följd av terrorism och annan grov brottslighet, vilket förtydligar varför ytterligare åtgärder måste vidtas. Regeringens myndighetsgemensamma uppdrag om explosiva varor är nödvändigt och bör genomföras. Uppdraget ska dock inte slutredovisas förrän den 30 november 2021. Det är angeläget att det operativa samarbetet stärks och att kraftsamlingen sker nu. Slutsatserna från uppdraget bör därför presenteras i

närtid. Vi kräver att redovisningen av slutsatserna från uppdraget tidigareläggs.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:154 Skärpta regler avseende hanteringen av sprängämnesprekursorer:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.

Följdmotionen

2019/20:3611 av Pål Jonson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av regelverket kring explosiva varor i syfte att uppnå en bättre fungerande tillsyn och kontroll av sprängmedel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att märka kommersiella sprängmedel med DNA-märkning eller andra effektiva märkningsmetoder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigarelägga regeringens myndighetsgemensamma uppdrag om explosiva varor och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Lagen är tillämplig endast *beträffande* följande varor:

Lagen är tillämplig endast *på* följande varor:

1. krigsmateriel som avses i lagen (1992:1300) om krigsmateriel, och produkter som avses i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd,
2. narkotika som avses i narkotikastrafflagen (1968:64),
3. vapen och ammunition som avses i vapenlagen (1996:67),
4. injektionssprutor och kanyler,
5. dopningsmedel som avses i lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel,
6. springstiletter, springknivar, knogjärn, kaststjärnor, riv- eller nit-handskar, batonger, karatepinnar, blydagggar, spikklubbor och liknande,
7. kulturföremål som avses i 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950),
8. hundar och katter för annat ändamål än handel,
9. spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker, teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat enligt alkohollagen (2010:1622), samt tobaksvaror och elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare vid kontroll av åldersgränsen i 5 kap. 20 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter,
10. nötkreatur, svin, får, getter, fjäderfän, fisk och reptiler,
11. andra djur än sådana som anges ovan och produkter av djur, om det finns särskild anledning att misstänka att smittsam sjukdom förekommer, att djuret eller djurprodukten på annat sätt utgör en allvarlig hälsorisk för människor eller djur, att medföljande dokument är ofullständiga eller felaktiga, att erforderliga dokument saknas eller att de villkor som i övrigt gäller för införseln inte är uppfyllda,

¹ Senaste lydelse 2018:2090.

12. barnpornografi enligt lagen (1998:1443) om förbud mot införsel och utförsel av barnpornografi,

13. varor som avses i lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor,

14. varor som ska beskattas enligt lagen (2014:1470) om beskattning av viss privatinförsel av cigaretter,

15. sprängämnesprekursorer enligt artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer och 3 § lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer,

15. sprängämnesprekursorer enligt artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, *om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, i den ursprungliga lydelsen och 3 § lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer,*

16. explosiva varor som avses i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2021.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

dels att 5 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 5 § ska utgå,

dels att 1–3, 6, 8, 10, 12, 13, 17 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 9 §, och närmast före 9 § ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer.

I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, i den ursprungliga lydelsen (EU:s förordning om sprängämnesprekursorer).

2 §

Med ämne, blandning, tillhandahållande, införsel, användning, enskild person, misstänkt transaktion, ekonomisk aktör och sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner avses i denna lag detsamma som i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013.

Med ämne, blandning, tillhandahållande, införsel, användning, misstänkt transaktion, enskild, professionell användare, ekonomisk aktör, internetbaserad marknadsplats, sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner och reglerad sprängämnesprekursor avses i denna lag detsamma som i artikel 3 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

3 §

Trots förbudet i artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 får enskilda personer ges tillstånd att förvärva, införa, inneha och använda väteperoxid, nitrometan och salpetersyra, och blandningar som innehåller dessa ämnen, över de koncentrationsgränser som

Trots förbudet i artikel 5.1 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer får enskilda ges tillstånd att förvärva, införa, inneha och använda väteperoxid, nitrometan, svavelsyra och salpetersyra, och blandningar som innehåller dessa ämnen, över de koncentrationsgränser som anges i kolumn 2 och

anges i bilaga I till *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013*.

upp till de övre gränsvärden som anges i kolumn 3 i bilaga I till *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

6 §

En kommun ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 4.7 och 5 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013* följs inom kommunen.

En kommun ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 5 och 7–9 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* följs inom kommunen, i de delar tillsynen avser ekonomiska aktörer, professionella användare och enskilda. En kommun ska också ansvara för tillsynen över att enskilda inom kommunen har de tillstånd som krävs och att, om tillstånd har meddelats, villkoren för tillstånd är uppfyllda enligt artikel 6.3 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 7.3, 8.5, 9.1, 9.2 och 9.4 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* följs, i de delar tillsynen avser internetbaserade marknadsplatser.

8 §

En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013* ska följas.

En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* ska följas.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Rätt till information

9 §¹

Den myndighet som regeringen bestämmer och en kommun har rätt att begära ut information enligt artikel 8.4 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

¹ Tidigare 9 § upphävd genom 2018:582.

10 §

Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara nationell kontaktpunkt enligt artikel 9.2 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013*.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara nationell kontaktpunkt enligt artikel 9.3 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

12 §

Den som bryter mot förbudet i artikel 4.1 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013* genom att tillhandahålla, förvärva, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, utan att tillstånd enligt 3 § denna lag meddelats, döms till böter eller fängelse i högst ett år. Om gärningen begås av oaksamhet döms det till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaksamhet bryter mot förbudet i artikel 5.1 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* genom att tillhandahålla, förvärva, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, utan att tillstånd enligt 3 § denna lag meddelats, ska dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Om ett brott enligt första stycket är att anse som grovt är straffet fängelse, lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett särskilt stor mängd, annars varit av särskilt farlig art eller inneburit en betydande risk för att sprängämnesprekursorerna hade kunnat komma till brottslig användning.

13 §

Den som inte rapporterar misstänkta transaktioner eller försök till sådana eller betydande försvinnanden eller stölder i enlighet med artikel 9.3 eller 9.4 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013* döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Om gärningen begås av grov oaksamhet döms det till böter.

Till böter eller fängelse i högst sex månader ska den dömas som uppsåtligen eller av grov oaksamhet låter bli att

1. kontrollera en försäljning i enlighet med artikel 8.2 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* till en professionell användare eller en ekonomisk aktör,

2. rapportera misstänkta transaktioner eller försök till sådana i enlighet med artikel 9.1 eller 9.4 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*, eller

3. rapportera betydande försvinnanden eller stölder av en reglerad sprängämnesprekursor eller av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner i enlighet med artikel 9.5 eller 9.6 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

17 §

Tillståndsmyndighetens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

En kommuns tillsynsbeslut enligt denna lag får överklagas till länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Övriga tillsynsbeslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

19 §

Regeringen, eller efter regeringens bemyndigande en förvaltningsmyndighet eller en kommun, får meddela föreskrifter om

1. uppgifter som en ansökan om tillstånd ska innehålla,

2. hantering av tillstånd,

3. erkännande av tillstånd som meddelats av de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater enligt artikel 7.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013,

4. tillsyn,

5. avgiftens storlek för tillstånd enligt denna lag, och

6. märkning av förpackningar som innehåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner.

Kommunen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek enligt denna lag när det gäller kommunernas tillsynsverksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. erkännande av tillstånd som meddelats av de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater enligt artikel 6.7 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer,

2. tillsyn enligt 6 § andra stycket, och

3. avgiftens storlek för tillstånd enligt 3 § och tillsyn enligt 6 § andra stycket.

Regeringen eller den kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillsyn enligt 6 § första stycket. En kommun får meddela föreskrifter om avgiftens storlek för tillsyn enligt 6 § första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2021.